

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quomodo mater Imperatoris Helena, Hierosolyma concedens, postquam
perquisitam Christi crucem inuenerat, templu[]m construxit. Cap. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

quamplurimis, tum fidei in primis amplificadæ, diuina pro-
 uidentia prospectum est. Et quamquam eadem de huius im-
 peratoris laudibus, amplo & graui dicendi genere, ab Euse-
 bio cognomento Pamphilo pertractata sunt, nō incommo-
 dum tamen est, mea quidem sententia, si nos etiam pro viri-
 li nostra parte de eisdem pauca dixerimus: ac Primum de
 eius matre.

*Quomodo mater Imperatoris Helena, Hierosolyma
 concedens, postquam perquisitam Christi crucem
 inuenerat, templū construxit. CAP. XIII.*

Helena Imperatoris mater (cuius nomine Drepane He-
 lenopolis vocatur, olim vicus, iam ciuitas ab Impera-
 tore facta) in somniis diuinitus admonita, Hierosoly-
 mam iter capit. Et cum veterem illam Ierusalem desertam,
 tanquam pomorum custodiam, vt est apud prophetam, of-
 fenderet, Christi monumentum, in quo sepultus est, & ex *Psal. 78*
 quo resurrexit, diligenter peruestigat: ac tandem, licet valde
 ægre, Deo tamen illi opem ferente, repperit. Causam autem
 quæ ei querētī tantū attulerit difficultatis, breuiter exponā.
 Quemadmodū illi, qui Christi fidē amplexarentur, post té-
 pus illius passionis illud monumentū in magno honore ha-
 buerūt, sic qui ab eius religiōe abhorrerēt, loco illo aggero
 & ingēti terræ mole obruto, delubrū Veneris in eo extruxo
 rūt: & loci illius memoria suppressa, idoli simulachrū erexe-
 runt. At istud quidē iā olim ad hunc modū processisse acco-
 pimus. Verū cū Imperatoris mater de eo certior facta esset,
 simulachrū deturbat: locū effodit: colluue purgat ac sordi-
 bus: tres cruces in monumēto offendit: vnā, beatam illā qui-
 dem, in qua Christus expassus fuit: alteras duas, quibus duo
 latrones suffixi, occubuerūt. Cum quibus vnā reperta est ta-
 bula Pilati: in qua variis variarū linguarū characteribus scri-
 pserat, palamq; declarauerat Christū crucifixū, regem fuisse
 Iudæorū. Sed quoniā incertū erat, quānā esset crux, quam
 querebāt, mater imperatoris nō mediocri dolore affecta est.
 Quē quidē nō lōgo tēpore post, Hierosolymorū episcopus
 noīe Macari^o sedauit: & quod erat anceps & ambiguū, fidei
 vi & virtute dissoluit. Nam petiit signū à Deo, cuius cōpos
 factus est. Signū autē eiusmodi fuit: Mulieri cuidā indigenæ,
 quam

SOCRATIS HISTORIAE

quam diuturnus morbus oppresserat, iam imminebat mors. Illi animam agenti singulas cruces apponit, pro certo persuasus eam ad integram valetudinem restitutam fore, si venerandam seruatoris crucem attingeret. Quæ spes illum minime fefellit. Nam cum duæ illæ cruces, quæ domini non erant, essent mulieri admotæ, illa nihilominus in mortis articulo constitit. Verum ut primum tertia, quæ fuit vera domini crux, adhibita erat, illa iam ferme moriens, extemplo conualuit, & è morbo penitus euasit. Ad hunc modum lignum crucis Christi inuentum est. Mater Imperatoris ad locum monumenti magnificum & egregium templum, quod nouam Hierusalem nuncupabat, è regione veteris illius & desertæ Hierusalem exædificat. Vnam crucis partem in theca argentea occlusam, pro monumento iis qui illius spectandi cupiditate ducerentur, ibi relinquit: alteram mittit Imperatori. Quam ubi is receperat, ratus ciuitatem, in qua illa seruaretur, omnino saluam & incolumem fore, in suam ipsius inclusit statuam, quæ Cōstantinopoli in foro, quod à Constantino nomen traxit, supra columnam ingentem ex lapide Porphyrite confectam collocata est. Istud, quamquam ipse auditione solum accipiens, scriptis mando: tamen omnes fere, qui Constantinopolim incolunt, verum esse affirmant. Quinetiam clauos, quibus Christi manus cruci affixæ erant, Constantinus assecutus (istos enim mater in seruatoris monumento reperiens, ad eum miserat) in frena curat, & galeam fabricandos, illisq; in bello gerendo utitur. Imperator porro omnem materiæ, quæ erat ad ecclesias extruendas necessaria suppeditat, scribitq; ad Macariû episcopû, ut ædificia maturet. Mater Imperatoris simul ac templum, quod nouam Hierusalem appellauerat, absoluisse, apud Bethlehem, in antro illo, ubi Christus natus erat, secundum carnem, alteram ecclesiam illo non inferiorem extruit: quin etiam alteram, in monte, vnde Christus ascēderat. Præterea adeo pia fuit ac modesta, ut in media plebeiarum mulierum turba præcaretur: Virgines etiam, quæ ecclesiasticæ viuendi regulæ se consecrauerant ad epulas inuitaret, ipsa illis ministraret, obsonia mensæ apponeret. Multa item ecclesiis & pauperibus donauit: omnem vitæ cursum sancte & religiose cōfecit: octogesimo suæ ætatis anno mortē obiit.

Corpus

